

CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE A AXENCIA DE TURISMO DE GALICIA E O CONSORCIO DE TURISMO DA RIBEIRA SACRA PARA ACTUACIÓNS EN MATERIA DE MOBILIDADE TURÍSTICA SOSTIBLE NA RIBEIRA SACRA – VERÁN 2025

O xerente de Turismo de Galicia

DECLARA:

Que esta Axencia de Turismo de Galicia formalizou co Consorcio de Turismo da Ribeira Sacra o instrumento convencional arriba referido por un período de vixencia que abrangue dende o día seguinte á súa sinatura ata o 31 de decembro de 2025.

Que o instrumento convencional ten por obxecto establecer as bases de colaboración entre a Axencia de Turismo de Galicia e o Consorcio de Turismo Ribeira Sacra para actuacións en materia de mobilidade turística sostible na Ribeira Sacra – Verán 2025.

Que existe converxencia de intereses entre as entidades asinantes en orde á consecución obxecto referido.

Que o instrumento convencional que se pretende asinar se **fundamenta** no seguinte:

Primeiro.- A Axencia Turismo de Galicia, segundo o Decreto 196/2012, do 27 de setembro, polo que se crea a Axencia de Turismo de Galicia e se aproban os seus estatutos, ten como obxectivo, impulsar, coordinar e xestionar a política autonómica en materia de turismo e, en especial, a promoción e a ordenación do turismo dentro da comunidade.

Para lograr esta finalidade a Axencia Turismo de Galicia acomete, no ámbito das súas competencias, un decidido apoio á promoción e fomento do sector turístico de Galicia a través daquelas accións que lle permiten acadar os seus obxectivos.

Segundo.- De conformidade co previsto no artigo 149 da Lei 5/1997, do 22 de xullo, de administración local de Galicia, os concellos galegos poderán constituír consorcios locais entre si ou con outras administracións públicas para fins de interese común, ou con

entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrentes cos das administracións públicas.

Que o Consorcio de Turismo Ribeira Sacra é unha administración pública de carácter local integrada polos concellos de Bóveda, Carballedo, Castro Caldelas, Chandrexa de Queixa, Chantada, Esgos, Manzaneda, Monforte de Lemos, Montederramo, Nogueira de Ramuín, Pantón, Parada de Sil, Paradela, O Pereiro de Aguiar, A Peroxa, A Pobra de Trives, A Pobra do Brollón, Portomarín, Quiroga, Ribas de Sil, San Xoán de Río, O Saviñao, Sober, Taboada, A Teixeira e Xunqueira de Espadanedo.

Que no artigo 5º dos Estatutos do Consorcio de Turismo Ribeira Sacra establécense como os seus fins: planificar, xestionar e promover o desenvolvemento turístico da zona, fomentar e desenvolver actuacións e actividades en materia turística coordinando todos os esforzos e iniciativas que se realicen cunha visión de conxunto no ámbito do consorcio, fomentar a promoción turística e as actuacións de posta en valor e de dinamización do sector turístico da zona, entre outros.

Terceiro.- O Consorcio de Turismo da Ribeira Sacra pretende implantar servizos estacionais de lanzadeira turística gratuítos durante o verán de 2025 na Ribeira Sacra, co fin de reducir a presión do vehículo privado en puntos sensibles, mellorar a mobilidade e facilitar o acceso aos embarcadoiros e espazos de lecer fluvial.

A actuación enmárcase no Plan de Mobilidade Sostible (PMS) e dá continuidade ás probas piloto realizadas nos últimos anos.

O PMS establece como unha das súas liñas prioritarias a redución da presión do vehículo privado sobre os espazos naturais máis visitados, promovendo o uso de lanzadeiras turísticas estacionais. No apartado 4.9 do Plan de Acción, recóllense literalmente o seguinte:

“O corazón da Ribeira Sacra, constituído ao longo dos ríos Miño e Sil, é o recurso natural máis visitado e por tanto sometido a maior presión polo acceso dos coches e a desorde dos servizos de aparcamento. Esta imaxe faise máis patente en tempada alta onde a afluencia increméntase un 40% con respecto ao resto do ano, o que supón a necesidade de buscar alternativas de mobilidade que melloren a calidade paisaxística e a propia experiencia dos visitantes.

O acceso debe coordinarse dunha forma máis integral, dando máis facilidades ao transporte colectivo e aos modos activos como desprazarse a pé ou en bicicleta. Así, para promover o uso de modos de transporte sostibles, en época estival, en coordinación coas medidas propostas no programa “7. Medidas para mellorar o transporte en áreas turísticas e centros que atraen turismo”, propónse activar novos servizos desde os aparcamentos disuasorios propostos, que conecten os principais puntos de interese paisaxístico da contorna, como, por exemplo, roteiros en autobús desde Monforte de Lemos ou Castro Caldelas aos embarcadoiros próximos para promocionar os roteiros en barco e principais puntos de interese.

Esta medida supón o estudo de implantación de dous servizos de autobús, co desenvolvemento de probas piloto para verificar a capacidade de éxito da proposta.

Dependendo do éxito destas probas piloto podería chegar a exporse a implantación dun bus turístico que percorra toda a Ribeira Sacra polos principais puntos de interese turístico, deseñando diferentes liñas en función dos lugares para visitar, cun tempo de estancia en cada un. Para iso, sería necesario realizar un estudo de viabilidade e deseño destas liñas, con frecuencias que poderían variar en función da demanda, sendo maior en tempada alta (...).“

O documento contempla como posibles solucións a implantación de novos servizos de transporte turístico colectivo ou o transvase modal de acceso a embarcadoiros (lanzadeiras). Esta orientación recóllese de forma expresa no propio PMS, que detalla as medidas propostas para garantir unha mobilidade máis eficiente nos principais puntos turísticos da Ribeira Sacra como segue:

“O conxunto de medidas propostas no Plan de Mobilidade busca garantir o acceso con transportes máis eficientes ao conxunto de áreas turísticas da Ribeira Sacra, dando máis facilidades ao transporte público, ao acceso en bicicleta (sendo conscientes das limitacións que este modo ten pola topografía tan irregular que existe, o que dificulta o tránsito en bicicleta en determinadas zonas), ordenando os puntos de acceso e de aparcamento.

Como se viu, os embarcadoiros son principais puntos de afluencia e de conxestión, converténdose en puntos de tensión con difícil acceso, especialmente en época estival. Así, propónse, de forma complementaria á habilitación de aparcamentos propostos nas

medidas 4.3.1 e 4.3.2, en época estival, activar servizos dedicados ao turismo que, conectando estes puntos cos embarcadoiros, permita favorecer o transvasamento modal, vehículo privado – autobús – barco.

Para o funcionamento da rede de aparcamentos en tempada alta propónse a creación dun servizo de autobuses estacionais (lanzadeiras), un transporte exclusivo de verán, preferentemente aberto, lúdico e moi barato ou gratuíto, que conecte cos embarcadoiros e os principais puntos turísticos da contorna.

Trátase por tanto de obter unha imaxe facilmente identificable, que atraia o uso dos visitantes (...).“

Deberanse levar a cabo, por tanto, experiencias piloto que permitan valorar a potencialidade destes servizos e posteriormente realizar os axustes pertinentes nas propostas.

Propóñense as seguintes rutas para implantar servizos de lanzadeiras:

1. Lanzadeira Monforte de Lemos – Doade – Embarcadoiro Ponte do Sil
2. Lanzadeira Monforte de Lemos – Embarcadoiro de Belesar
3. Lanzadeira ao Mosteiro de Santo Estevo de Ribas de Sil
4. Lanzadeira Castro Caldelas – Embarcadoiros de Ponte do Sil e Abeleda
5. Lanzadeira Chantada – Embarcadoiro de Belesar
6. Lanzadeira á Praia fluvial de A Cova (xa opera na actualidade)
7. Lanzadeira Parada de Sil – Mosteiro de Santa Cristina de Ribas de Sil (xa opera na actualidade)

Cómpre sinalar que varias destas lanzadeiras xa se puxeron en marcha con carácter experimental nos últimos anos, no marco das actuacións financiadas polo Plan de Sostibilidade Turística en Ribeira Sacra, en períodos de alta afluencia de visitantes como Semana Santa, ponte de maio e verán dos anos 2021, 2022, 2023, 2024:

- Lanzadeira Monforte de Lemos – Doade – Embarcadoiro Ponte do Sil (operativa dende 2023)
- Lanzadeira Monforte de Lemos – Embarcadoiro de Belesar (operativa en 2023)
- Lanzadeira ao Mosteiro de Santo Estevo de Ribas de Sil (operativa dende 2023)
- Lanzadeira Castro Caldelas – Embarcadoiros de Ponte do Sil e Abeleda (operativa dende 2023)
- Lanzadeira á Praia fluvial de A Cova (operativa dende 2022)
- Lanzadeira Parada de Sil – Mosteiro de Santa Cristina de Ribas de Sil (operativa dende 2021)

Estas actuacións permitiron testar a súa viabilidade en contextos de alta demanda turística e comprobar a súa utilidade como ferramenta para ordenar os fluxos turísticos e reducir a presión do tráfico en zonas especialmente sensibles.

Tal foi a demanda dalgúns dos servizos que, na actualidade, as lanzadeiras aos mosteiros de Santo Estevo e Santa Cristina de Ribas de Sil xa son asumidas de forma estable directamente polos respectivos órganos municipais.

Por outra banda, as probas piloto dos servizos achegaron unha fotografía da demanda nas fins de semana de verán na que conflúen visitantes de sábados e domingos cos que se atopan desprazados para a fin de semana completa ou para estadias máis longas de vacacións estivais. Ademais, permitiu analizar o funcionamento dos servizos en días laborais de verán nalgunhas das semanas máis fortes en afluencia e tamén durante a Semana Santa, outro dos períodos con máis afluencia do ano.

Cabe destacar que o número de usuarios incrementouse notablemente entre cada período de funcionamento e son cada vez máis os visitantes e empresas que demandan o servizo.

Cos resultados acadados até o de agora e os axustes realizados, considérase preciso estender estas probas piloto ao verán 2025, tendo en conta que os horarios e frecuencias dos operadores fluviais variaron para este ano.

Concorren, así, razóns de interese público que xustifican o outorgamento dunha subvención aos efectos do establecido nos artigos 19.4.c) e 26.2 a) da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, e 36.c) e 40.1a) do Regulamento da dita lei, aprobado polo Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, sen que proceda promover a concorrència pública ao ser o concello beneficiario á única entidade que pode desenvolver á actuación subvencionada.

Que os intereses converxentes das partes asinantes exclúen o ánimo de lucro, e non poden satisfacerse axeitadamente mediante a celebración dun contrato dos contemplados Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público, ou doutro instrumento alleo á natureza estritamente convencional.

En atención ao exposto, e a fin de dar cumprimento ao preceptuado no artigo 15.2. da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, estímase xustificado o recurso á sinatura do instrumento convencional que se pretende, con exclusión doutras figuras.

E para que conste, asínase esta memoria, en Santiago de Compostela

O xerente de Turismo de Galicia

Antonio Casas Calviño

